

Motion till riksdagen 2024/25:2641

av **Ulrika Westerlund m.fl. (MP)**

Utvidga skyddet mot hets mot folkgrupp och utred om funktionsrättskonventionen borde bli svensk lag

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att Sveriges lagstiftning och praxis gällande rättigheter för människor med funktionsnedsättning är i linje med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning om att göra funktionsrättskonventionen till svensk lag och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning om att i brottsbalkens paragraf om hets mot folkgrupp inkludera ett skydd av människor med funktionsnedsättning och tillkännager detta för regeringen.

Säkerställ att Sverige lever upp till funktionsrättskonventionens krav

Sveriges riksdag godkände FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, funktionsrättskonventionen, år 2008. Sedan 2009 måste Sverige se till att de rättigheter som finns med i konventionen blir verklighet. Under vintern och våren 2024 granskades Sverige av FN:s kommitté för rättigheter för personer med funktionsnedsättning, som övervakar hur väl konventionsstaterna lever upp till sina åtaganden, och fick en mängd olika förslag. Det är centralt att dessa omhändertas och att de åtgärder Sverige rekommenderades vidtas. Ett nära samarbete med funktionsrättsrörelsen krävs för att säkerställa att alla rekommendationer verkligen omhändertas på det mest effektiva sättet. Detta kan bland annat innebära lagändringar men också till exempel handlingsplaner och andra satsningar.

Utred om funktionsrättskonventionen borde bli svensk lag

Sveriges funktionshinderspolitiska mål utgår från rättigheterna i funktionsrättskonventionen. Trots det brister tillgången till rättigheter för personer med funktionsnedsättning inom många områden. Personer med funktionsnedsättning har bland annat sämre hälsa, är mer utsatta för våld, saknar ofta tillgång till rätt stöd från samhället, lever i ekonomisk utsatthet, blir diskriminerade, står utanför arbetsmarknaden och får sämre stöd i skolan.

Hur svensk lagstiftning borde utformas för att leva upp till FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning är en central fråga i arbetet för rättigheter för människor med funktionsnedsättning. En utredning borde tillsättas för att ta ställning till om funktionsrättskonventionen, likt barnkonventionen, bör gälla som svensk lag. Detta var också en av rekommendationerna som Sverige fick av kommittén.

Inför det att barnkonventionen blev svensk lag genomfördes barnkonventionsutredningen som analyserade vilka förändringar som behövde göras i svensk lagstiftning för att rättigheterna i konventionen skulle säkerställas. Arbetet med att införa barnkonventionen i svensk lag gav stor uppmärksamhet till frågor om barns rättigheter. En liknande effekt skulle kunna uppnås på funktionsrättsområdet om en utredning tillsätts med uppgift att se över om funktionsrättskonventionen borde bli lag. En sådan utredning borde tillsättas och i nära samarbete med funktionsrättsrörelsen utreda frågan.

Utöka skyddet mot hets mot folkgrupp

Hot och hat mot funktionsnedsatta måste få ett slut. Idag skyddas funktionsnedsattas rätt till icke-diskriminering genom diskrimineringslagen. Men medan många andra diskrimineringsgrunder också finns med i brottsbalkens paragraf om hets mot folkgrupp, omfattas inte funktionsnedsättning. Miljöpartiet vill därför tillsätta en utredning om hur det straffrättsliga skyddet kan stärkas. Lagstiftning har en betydande inverkan på människors attityder. Genom lagstiftning signalerar samhället vad som är rätt och fel och i det här fallet att hatiska och fördomsfulla uttalanden mot funktionsnedsatta grupper eller individer är ett brott.

Ulrika Westerlund (MP)

Märta Stenevi (MP)

Jan Riise (MP)

Jacob Risberg (MP)

Leila Ali Elmi (MP)

Mats Berglund (MP)

Annika Hirvonen (MP)